

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Eméric Les-
ner, Hainisch Schalek, v. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körtl.).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicar: mai dese după tarifar
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA” iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 54.

Brașov, Sâmbătă 8 (21) Martie.

1903.

Asimilare!*)

II.

(a) Asimilarea naționalităților în Ungaria a fost ridicată la axiomă încă pe la 1832.

La 1848 Bărnuțiu în epocalul său discurs de la Blășișu relevă pericolul, ce-i amenință pe Români nu ca un lucru atunci de curând ivit, ci ca unul, care de 12 ani dăinuia deja și se exprima în „Pesti Hirlap” și alte diare de cătră patrioții maghiari de pe atunci cu cuvinte fulgerătoare.

„Nimic nu-i împiedecă — dice marele măestru al cuvântului — ca să nu sbore cătră „opul” cel mare al ungerii tuturor popórelor.”

Și etă că se vor împlini o sută de ani și „opul cel mare” nu numai că nu l'au sêvêșit, dêr putem dice ca d'abia l'au început.

Și că șansele reușitei trebuie să fie din cale afară problematice: dovadă mijlocele desperate la cari alergă unul din campionii maghiarișării, baronul Banffy, când își caută aliați pentru realizarea țintei sale în casina Evreilor din Budapesta.

Căci nu se pôte numi, decât „alianța desperării”, alianța ce a încheiat-o Banffy cu casina jidovescă, pentru a forma din ea quartier general în campania de asimilare.

Prin alianța cu numita casină, în care prezidă adî fostul ministru președinte, recunoscem și noi, își va satisface orgoliul personal de a se menține la ordinea țilei după toate desastrelor politice, ce i-le-au pregătit chiar conaționalii lui.

Căci Evreii au darul special de a crea în jurul unei personalități afiliate sinagogei o atmosferă de falsă celebritate: *Ils excellent à faire sur du fumier un lit confortable et moelleux*, cum dice Anatole France.

Dêr atât și nimic mai mult.

Căci am vré să ne convingă cineva, că Banffy ar puté să asimileze naționalitățile și să creeze statul „unitar național” servindu-se de un element, care însuși nu este asimilat!

Cum? Adică noi susținem, că Evreii din Ungaria, și mai ales din Budapesta nu sunt asimilați cu Maghiarii?

De sigur.

S'au încercat Spaniolii să-i asimileze, s'au încercat Francesii, s'au încercat mai toate popórele, fără să isbutescă. Ar fi decî naivitatea cea mai mare a aștepta de la Maghiari să sêvêșescă minunea, pe care n'au fost capabile a o sêvêși națiunii mult mai mari și mai compacte, de cât sunt Ungurii.

Că au simulat asimilarea, asta e adevêrat. Și n'avem, de cât să deschidem paginile istoriei acolo, unde Clio ne vorbește despre secta Maranilor din Spania, cari de voie de nevoie trecură la creștinism, pentru a oferi lumei spectacolul reconverșiei la Iudaism, adesea după câte 200 de ani.

Un exemplu de persistentă în legea străbună vom intercala aici nu numai pentru a dovedi imposibilitatea asimilării la Evrei, dêr și pentru a-l presenta tot-odată ca model de tenacitate, vrednic de imitat.

Un scriitor cu numele Theophile Maloczin ne spune în „L'histoire des Juifs à Bordeaux” următoarele:

In evul mediu și chiar mai târziu Evreii n'aveau dreptul a se stabili în Franța. Cei ce veniau din Portugalia, se prezentau sub numele de *nouveaux Chrétiens*, adică creștini noi sêu convertiți. Sub titlul acesta au venit la 1550 nisce Portughezi în Franța și au cerut îngăduință a se stabili în țără. In luna August același an Enric II (1547—1559) le-a acordat patenta de a se stabili unde vor vol. Ei și-au ales orașul Bordeaux... S'a întâmplat, după stabilirea lor în Bordeaux, că erau luați la bănuială, că ar fi Evrei, ba la 1614 au fost și luați la gónă din pricina acêsta. Ei însă au protestat energic și au făcut jalbă la rege, arătând că locuiesc de atâți au în Bordeaux și că numai invidia provocată de averile lor a născocit, că ei ar fi Evrei, adevêrul însă este că ei sunt fôrte bunî creștini.

Și în adevêr ei se conformau cu scrupulositate tuturor practicilor religiei catolice; născerile, cununile, decesele lor erau înscrise în registrele biserice, contractele ce le făceau, se începeau cu cuvintele: „In numele Tatălui și al Fiului și al Duhului sfânt”.

Cu toate acestea după aprópe 150 ani, jidovii aceștia au rēmas tot așa de fideli credinței lor, cum au fost la venirea lor, și prezentându-li-se o „ocasiune favorabilă”, la 1686 s'au întors cu toții pe față la Iudaism, nu și-au mai dus copiii la botez și nu mai mergeau să se cunune la biserică.

„Persistentă și vitalitatea acêsta încăpătinată a jidovismului, pe cari nimic nu le pôte destrăma, asupra cărorora timpul alunecă și care se menține din tată în fiu, în intimitatea familiei, de sigur este unul din fenomenele cele mai curioase” observă Drumont, care citează acest cas.

Crede d-l Banffy, că cei de la „Lipótvárosi Casinó” sunt din alt aluat făcuți, decât cei din Bordeaux și decât Maranii din Spania? Și crede d-sa, că cu asemenea campioni neasimilați, va puté duce o campanie victorioasă de asimilare?

Cine scie, ce este scris în cartea viitorului și cine scie, decă nu li-se va oferi și celor din Budapesta „ocasiunea aceea favorabilă”, care să le rēstórne toate declarațiile de mai nainte, în cari se afirmău perfect asimilați cu națiunea maghiară!

Domnul Banffy suleveză în ultima sa scrisóre „asimilarea” funcționarilor de stat printr'un fel de deportație înțeleptă prin centrele maghiare.

Fără să ne putem lăuda cu tenacitatea Evreilor, totuși îndrăsnim a susține, că propunerea baronului, practicată dealmintrea destul de sistematic și mai nainte, nu va duce la nici un rezultat.

Avurăm ocașiune în diferite rēnduri a sta de vorbă cu Români, că-

roră vitregimea timpurilor li-a răpit limba, fără se le pótă răpi și conșiența națională. Cu câtă duioșie și energie în același timp, nu se declărau acei ómeni de Români!

Pentru-că este un adevêr mai pe sus de or-ce îndoială, că ființa etnică a uuui popor n'are drept criteriu numai limba, ci mai sunt și alte elemente, cari constituie acea ființă.

Din contră, prin deportația în centre străine naționalității sale, funcționarul respectiv se va concentra și mai mult pe lângă vatra sa familiară, unde își va cultiva, orî unde ar fi el, limba, legea și datinele strămoșesci.

Ómenii noștri cu carte sunt aprópe exclusiv fii de preoți, învățători, țărani. Aceștia vecinic își vor aduce aminte de bisericuța de lemn din satul lor, cu turnul ascuțit ca o săgêță, de apostolul, cheruvicul sêu axionul, ce l'au cântat în ea, de mă máliga, ce au mâncat-o ca copii și de doina, ce o auđiau de la surorile lor, când în nopțile lungi de êrnă ședeau pe lângă vatră și torceau.

Și nu se vor asimila!

„Reichsrath”-ul austriac a conti-

nuat în ședința de Miercuri desbaterea asupra proiectelor pactului. A luat cuvântul și ministrul-president Koerber. De la început el a accentuat speranța, că de astă-dată camera nu va judeca prea aspru asupra proiectelor. Speranța acêsta este cu atât mai îndreptățită, cu cât au dispărut pasiunile ce de obicei însoțiau astfel de discusiuni. Nu există în lumea întregă două state, cari ar fi atât de mult *avisate unul la altul*, ca Austria și Ungaria. Tocmai din cauza acêsta s'a stabilit pactul actual, care este acceptabil din ambele părți. Koerber nu vré prin acêsta să afirme, că nu s'ar puté încheia un pact mai bun, dêr pactul actual chiar și decă n'ar avé nimic bun în sine, totuși e de mare preț, fiind-că se pune capet prin el încurcăturilor. Ministrul apelază apoi la camera să arunce velul asupra disonanțelor ce s'au ivit în anii din urmă între Austria și Ungaria, și să desbată proiectele în spiritul păcii. De încheiere constată, că comuniunea economică este cea mai bună garanție pentru vađa și poziția de mare putere a monarhiei. Guvernul e recunoscător față de partide, pentru-că ele au creât prin ostenelele lor o situație parlamentară normală, au început să lucreze și uséză de drepturile ce li-le dă constituția.

Diarele unguresci guvernamentale sunt cam supêrate, că lui Koerber i-a succés a face, ca parlamentul austriac să ajungă până la desbaterea pactului, în timp ce dieta ungară își petrece timpul cu discusiuni seci și fără importanță.

Intrevederea regelui Carol cu regele Gheorghe. Diarul „Astrapi” din Atena dă scirea, că regele Carol va avé o nouă întrevedere cu regele Greciei la Abazzia. Regele Greciei întorcându-se din Danemarca, se va opri la Abazzia, ca să se întâlnească cu regele României.

Un interview cu d-l Sinoview asupra Macedoniei. „Nowoje Wremja”, din Petersburg, publică un interview al unui redactor al său cu d-l Sinoview, ambasadorul Rusiei din Constantinopol.

Din capul locului, Sinoview afirmă *sinceritatea intențiilor Sultanului* de a nu periclita pacea din Macedonia. „Opera marelui vizir Ferid-pașa contribuie la pacificarea provinciei”.

Atitudinea trupelor turcesci din Macedonia, urméză Sinoview, probéză intențiunile pacifice ale Porții. Sultanul a ordonat trupelor să evite, aprópe de hotarele Serbiei și Bulgariei, tot ce ar puté să displacă guvernelor celor două țări. Sciriile despre mobilizarea trupelor turcesci sunt false, Turcia are gata planul de mobilizare numai a 16 bataliône de redifi, cari vor fi trimise ca trupe de întărire în Macedonia.

Decă revoluționarii vor deranja aplicarea reformelor, *Turcia îi va sdrobi*. Re-pet, că *Rusia nu va vêrsa nici o picătură de sânge pentru revoluționari*. *Macedonenii trebuie să se mulțumescă cu reformele*.

Acum Sultanul caută mijloce spre a împedeca pe Albanesi d'a se revolta contra reformelor. Bulgaria face tot posibilul pentru a urma sfaturile Rusiei — a încheiat ambasadorul.

Programul politic al episcopului Firczak. Iuliu Firczak se numesce episcopul diecesei rutene a Muncaciului. Majestatea Sa i-a conferit, la propunerea guvernului, demnitatea de „consilier secret”. Din incidentul acesta autoritățile orașului Ungvar s'au dus să-l felicite. La vorbirea unuia din oratori, episcopul a rēspuns: „*Ungaria este a Maghiarilor și celelalte naționalități încă se pot ferici în cadrul acesta și pe basa acêsta*”.

Moștenitorul de tron Francisc Ferdinand.

Revista săptămânală „Jövendô”, ce a început să apară la 1 Martie, publică din isvor vienes o caracteristică despre Archiducele Francisc Ferdinand, din care estragem și noi unele pasage.

Viéta familiară a Archiducelui este zugrăvită pe cum urméză:

Archiducele și soția sa duc o viéta fôrte retrasă. Trăiesc numai pentru sine și evită dinadins publicitatea. Ei simt și sciu, că intrigile țes în jurul lor o cursă invisibilă. Din totă familia domnitóre, cel mai bun amic al moștenitorului este Monarchul însuși, care iubesc și pe princesa Hohenberg, soția Archiducelui, cu adevêrată iubire părintescă. Archiducele este căsătorit de 2 ani și jum. De atunci toți membrii familiei domnitóre au făcut visite la dênșii, numai Archiducele Frederic, a cărui fiică Christina se svonise la timpul său că ar fi logodită cu Archiducele Francisc Ferdinand, n'a fost la dênșul nici-odată. Soția Archiducelui Frederic a vizitat în sfêșit, după o chibzuire matură de doi ani, pe fosta damă de curte. Situațiunea princesei Hohenberg este așa-dêr încă neprecisată. Din cauza acêsta ea se retrage în cercul său familiar. Princesa este fôrte sănêtosă și voinică, par'că ar fi o lady englesă, care cinci ore pe zi face sport. „Belvedere”, locuința lor, este izolată de lume și ușile sunt închise mai ales

*) A se vedé Nr. 51 al „Gaz. Trans.”

dinaintea reprezentanților pressei. Chiar și cel din urmă lacheu scie, că trebuie să se ferescă de presă.

Archiducele însă cetesce dîlnic foile diferitelor partide, chiar și pe cele maghiare, și face estrase pentru Monarch. Nu-i place decît numele lui apare în publicitate și pentru totă lumea n'ar desminți vr'o scire relativă la dînsul. „Pot să scrie, ce le place,“ ȳice Archiducele, „va veni timpul, cînd va eși la ivelă, cî m'au judecat fals“.

Vięta familiară a Archiducelui este fօrt bisericօsă. In fie-care ȳi ascultă amēndoi liturghia și in fie-care lună se mօrturisesc și se cuminecă. Adesea scriu ȳiarele, cā duhovnicul Archiducelui ar fi cunoscutul orator și „agitator“ Pater Abel. Acēsta este o erօre. Duhovnicul Archiducelui este pօrintele jesuit Fischer. Se intēmplă adesea, cā dupā mieȳul nopȳii, cānd s'au indepօrtat puȳinii օspeȳi, ce au intrare la dēnsii, Archiducele Francisc Ferdinand se duce cu soȳia sa in capelă, ca sē ȳicā o rugăciune in faȳa altarului. Posturile le ȳin fօrte strict, cānd se intēmplă sē nu sosēscā la timp dispensa papală. La teatru se duc fօrte rar, ceea-ce se esplică prin faptul, cā Archiducele nu-ȳi pօte duce soȳia in loja curȳii. El evitā orօ-ce ocaziune, in care ar putē eși la ivelā diferenȳa lor de rang. Archiducele nu e musical și pentru arte nu manifestā mai mult interes, decāt se obicinuesce a se manifesta de cātrā orօ-ce om cult. In afaceri bānesci este fօrte economicos.

Pe terenul politic Archiducele a debutat pentru prima օrā in ȳiua de Silvestru a anului trecut, din inșārcinarea Monarchului. Atunci a chemat pe Kօrber din consiliul de miniștri și a ȳis scurt: „Sē faceȳi rēnduială, cāci de nu, Monarchul abdicā“. Dupā terminarea tratārilor asupra pactului, se svonesce, cā Moștenitorul ar fi ȳis ministrului-președinte austriac: „Incāt pentru Cehi și ceilalȳi Slavi lāsaȳi-i in socotēla mea, D-vօstrē sē faceȳi rēnduială cu Nemȳii“.

In al doilea fascicol, completēzā numita revistā cele scrise in fascicolul intāi și il ia pe Archiduce in apօrare contra invinuirilor, ce i-se aduc, cā ar fi adecā accesibil influenȳelor clericale. Apoi il caracterisēzā cu urmātoarele cuvinte:

„O concepȳie drēptā și liberā și iubirea de օmenii il caracterisēzā cu deosebite. Cānd i-se va da privilegiu a-ȳi manifesta voinȳa de pe tron, naȳiunea ungarā va cunoșce inȳrēnsul un om dotat cu concepȳii largi și umanitare“.

„Totā fiinȳa lui este bunētatea intrupatā și nici o umbrā de inȳāmfare nu se aflā in purtarea lui. In conversaȳie are un ton natural și este accesibil și pentru opinii strēine“.

Archiducele pօrtā un interes deosebit pentru comericiu și industrie și pentru chestiunea socială. In sfirșit autorul spune, cā la Budapesta de aceea vine așā

rar, fiindcā soȳia sa nu-i este egalā in rang, din care causā s'ar putē ivi multe inconveniente.

SCIRILE ȳILEI.

— 7 Martie v.

Adunarea „Timișanei“, care s'a ȳinut ȳilele acestea in Timișօra, a fost es-traordinar bine frecventatā. S'au prezentat in persօnā și prin plenipotēnȳii 216 acȳionari cu 1768 acȳiuni și 712 voturi. Adunarea a fost presidatā și condusā de d-l P. Rotariu. S'a discutat modificarea statutelor institutului. D-l P. Rotariu mul-tumind de increderea pusā in d-sa pānā acum, declarā cā pentru viitor nu inai reflectēzā la loc in direcȳiune și rօgā pe d-nii acȳionari sē nu voteze pentru d-sa, cāci chiar și in cazul cānd ar intruni ma-joritarea voturilor, nu mai pօte primi ono-rifica inșārcinare. S'a procedat apoi la ale-gerea direcȳiunii și s'a obȳinut urmātorul rezultat: au fost aleși d-nii Paul Tempea și Dr. Aurel Cosma, pe cāte 6 ani, Ioan Pinciū pe 1 an; in comitetul de suprave-ghiere d-nii: Dr. Traian Șincai, George Breban și Vichentie Petroviȳi. Dupā amēȳi s'a constituit noua direcȳiune, alegēnd de director al institutului pānā la aprobarea nouelor statute, pe d-l Dr. Aurel Cosma.

P. S. Sa Dr. Demetriu Radu, epis-cop al diecesei Lugoșului, a fost in Bu-dapesta unde a petrecut mai multe ȳile. „Drapelul“ din Lugoș spune, cā — dupā cum se susȳine — numirea P. S. Sale de episcop al Oradiei-marī, e iminentā.

15 Martie in Cehul-Silvaniei. Ni-se serie: „Ungurii din Cehul-Silvaniei inȳā au serbat pe 15 Martie al lor, dēr l'au serbat nu cum se cuvine „importantēi“ ȳilei, ci prin demonstraȳiuni gālāgiօse. Cāȳi-va ungarāși cu capetele in fierbāntate au socotit, cā e de demnitatea lor a sarge cu bolovanii ferestrele de la casele d-lui avocat Florian Cocian. Am vēȳut eu-in-su-mi bucāȳi de sticlā și pietri in salonul d-lui Cocian. Astfel de acte vandalice nu prea fac օnօre celor ce le sēvērșesc. — *Martor ocular*“.

Roumanian Society „Vulturul“ din Pittsburg. Așā se numesce societatea de lecturā a Romānilor din Pittsburg, cari au apelat la fraȳii lor de aici sē le trimitā cārti. Apelul lor a fost ascultat afarā de studentul al cārui nume s'a publicat in alt numēr inȳā de urmātorii d-ni: 1) Du-mitru I. Pop zaraf: a) „Minunile Maicii Domnului“ un volum legat, pe care dona-torul a scris urmātoarele cuvinte: „Cre-dinȳā in Maica Domnului și veȳi ajunge la limanul dorit“, b) Un alt volum legat „Nuvele de Gane“, pe care d. Pop a scris „Orī in ce parte a lumii vē va arunca sօrtea pāstraȳi-vē limba, ēr inima romānescā sē vē batā pānā la mormēnt“. 2) d. Traian H.

Pop, redactor al „G. Tr.“ „Memorii din 1848—49 de Vasilie Moldovan“. 3) George Olteanu, culegētor de litere: a) „Carnetul Roșu“ de Moșu (legat), b) O hartā.

Crucea la universitate. Tinerimea universitarā creștinā de la universitatea din Budapesta din incidentul aniversārii a 2-a a atērnării crucei la universitate, a adresat rectorului un memorandum subscris de 300 studenȳi. Memorandumul a fost pre-sentat rectorului de cātrā o delegaȳie compusā din 25 studenȳi. Memorandumul cere 1) Respectarea drepturilor crucei pe pereȳii salelor. 2) Ca vechiul drapel al uni-versitāții impodobit cu semnul crucei — și inlāturat pօte tocmai din cauza acēsta — sē fie reluat și intrebunȳtat la festivi-tāȳile aniversare. 3) Sē se creeze res-pective restaureze o catedrā pentru filo-sofia creștinā, avēnd in vedere mai ales ocuparea de teren de cātrā filo-sofia ateistā. Rectorul Kēlly a rēspuns de-legaȳiunii studenȳesci, cā fi pare bine, cānd vede tinerimea inșufleȳindu-se pen-tru idei frumoșe, respectēzā entuziasmul religios, cānd acela se mișcā inȳre margi-nile cuvenite și cā va sprijini memoran-dul in faȳa senatului universitar. Sēra s'a dat un bānchet la „Masa academicā“, la care au participat și deputaȳii: Stef. Ra-kowszky, contele Aladar Zichy și Nic. Bartha.

Din Africa-de-Sud. O telegramā pri-mitā de ȳiarul „Times“ din Bloemfontein relatēzā, cā trupele englese din Orange stau tot inȳā sub corturi, ca in timp de rēșboiū, cu tօte trudele și nēcazurile re-sultā din acēstā situaȳiune. Ele sunt fօrte nemulȳumite. Soldaȳii, cari dispun de mijloce, iși cumpērā liberarea plātind in bani preȳul ce li-se fixēzā, ceilalȳi și-au perdut rābdarea și vor sē scie, decā vor rēmānē in permanentā in Oranje sēu vor fi in curēnd repatriaȳi. Bieȳii օmeni, obo-siȳi de trudele a trei ani de rēșboiū, sunt cu desēvȳirire demoralisāȳi. O depeșā din Pietermaritzburg (Natal) anunȳā, cā o pro-clamaȳiune regalā din 14 Martie, graȳiēzā pe toȳi acei din locuitorii Natalului și din țēra Zulușilor, cari sunt acusaȳi de inaltā trādare și n'au fost inȳā judecaȳi. Acesta e un fօrte mic acōnt asupra amnistiei ge-nerale și totale promisā de Kitchener, la incheierea pācii, și in zadar așteptatā de vre-o ȳece luni.

Turburāriile in Rusia. Un grup de manifestanȳi, arborānd douē drapele roșii a strābātut stradele orașului Rustow (pe Don). Grupul a fost inȳrāsciat de poliȳie ceea-ce a provocat o inȳvālmāșalā. Mai mulȳi au fost rāniȳi, printre cari un ofiȳer de poliȳie in mod grav. Sēra liniștea a fost complet restabilitā.

Un elev de gimnasiu — inșurat. Inainte de asta cu cāte-va sēptēmāni, ele-vul din clasa VI. secȳia realā a liceului din Craiova Ilie Petrescu, in etate de 20

ani inȳpliniȳi, s'a inșurat cu o fatā tinērā. Corpul profesoral al liceului s'a intrunȳt in conferenȳā și dupā maturā chibzuire a eliminat pe elev, pe motiv de imoralitate. Petrescu a apelat la ministrul instrucȳi-unei publice, care a enunȳat, cā o cāsētorie incheiatā in tօtā regula nu se pօte cu-alifica de imoralitate și afarā de aceea nici in legile țērii, nici in regulamentul școlar nu se aflā dispoșii, cari ar opri pe un elev de gimnasiu, sē se inșօre. Ministrul a ordonat decī, ca elevul sē fie reprimit in școlā, espri-māndu-șī tot-odatā speranȳa cā elevul, in urma cāsētoriei, nu va fi impede-cat a-șī inȳdeplini datoriile de școlar.

Scirea acēsta o aduc foile strēine, cārora le lāșām tօtā rēspunderea pentru esactitatea ei.

Cea mai veche universitate. Pānā acum in urmā toȳi sciam cā cea mai veche universitate este Sorbona din Paris; totuși acum s'a dovedit cā cea mai veche, care existā, e universitatea din Fez, capitala Marocului. Acēstā universitate se numesce Kēruin. Ea este fondatā in secolul al 11-lea, de cātrā Fatma, și fū terminatā de cātrā Geber, arhitectul celebrei Giralda din Sevilla. Intrēga clādire cuprinde o bi-bliotecā vastā, o universitate și o moschee. La acēstā universitate sunt fukies sēu profesori, precum și emins sēu agregāȳi cari fac cursurile. Bursierii primesc cāte o micā lēfā ȳilnicā, din fondurile lāșate de cātrā fondatorul acelei universitāȳi. Cāt despre vięta internā a acestei uni-versitāȳi, ea oferā puȳin aspectul pe care il aveau. colegiile parisiane reunite in ju-rul Sorbonii, in timpul evului de mijloc.

Banca de asigurare „Transilvania“. In timpul din urmā a avut banca gene-ralā de asigurare mutualā „Transilvania“ sē suferi de repeȳite ori atacuri vehemente in foile nespecialiste din țērā. Ansā la aceste atacuri a oferit inȳprejurarea, cā banca „Transilvania“ a inceput in timpul din urmā a desvolta o activitate mai energicā și in comitatele afarā de fundul regiu, unde prin oferirea de premii mai avantagiօse de o parte, ēr de altā parte prin bunul re-nume, de care se bucurā, reuneie cāștigat prin o activitate cinștitā de peste 30 ani, a fācut celorlalte institute de asigurare concurenȳā simȳitօre.

Este de altcum semnificativ, cā de-odatā și tot din acea parte s'a pornit gօnā și in contra „Asociaȳiunii de asigurare a agriculturilor“ (Gazdag biztositօ szօvet-kezet)care este sprijinitā atāt material-cesce, cāt și moralicesce din partea guver-nului și care inȳpreună cu „Transilvania“ sunt unicele bānci de asigurare reciprocā in Ungaria.

Fie-care scie, cā seminȳele inpreg-nate de napī ale lui Mauthner pentru nu-treȳ, dau cele mai bune rօde, de aseme-nea ca seminȳe pentru grādinii dau cele mai frumoșe zarzavaturi și din seminȳele de flori ale lui Mauthner ies cele mai fru-mօșe flori. Cu un cuvēnt, seminȳele lui Mauthner sunt cele mai bune, depozitele cele mai mari și preȳurile de tot eftine.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cronică.

Edgar Quinet și Romānii. — Ernest Legouve. — De la Teatrul Naȳional.

Bucuresci, Martie.

La 1 Martie st. n. trecut s'a serbat la Paris centenarul eminentului istoric frances, Edgar Quinet. Un om de-un tem-perament sever, grav in tօte atitudinile sale, iȳi inspira tēma de a te apropia de dēnsul. Mama lui, calvinā de religie, o femeie cultā și blāndā, esercitā asupra lui o mare influinȳā moralā. Evenimentele din 1814—1815, prābușirea imperiului, inȳflācārārā imaginaȳia copilului și contribuiri sē facā din el un patriot de sēmā.

Dupā o mulȳime de studii fācute pe la Charoller, Bourg și in alte pārti, fū admis la etatea de 17 ani la școlā poli-technicā, unde dupā ce ișī fācū esame-nele cu succes, nu voi sē rēmānā sub pretext, cā nu vrē sē slujēscā sub Bur-

boni. Atunci tatāl sēu il duse la Paris sub inȳrijirea unei mātūși bogate și il ho-tārī sē inȳre funcȳionar la un bancher pānā ișī va sfērși esamenele de drept. Dupā puȳin Edgar Quinet părăsi banca și se dedicā cu totul studiilor de drept, filo-sofie și istorie.

De-atunci incepu sē fie așā cum tre-buia sē fie: spirit liber, voluntar, inde-pendent.

Expulsat din Franȳa, dupā-ce produ-sese atātea capo-d'opere, rētācind amārīt prin Bruxelles, iē eși inainte d-na Her-miona Asaki, fiica poetului nostru Gheorghe Asaki. Inȳā mai inainte se instalase ea la Paris pentru a da o educaȳie frumoșā fiului sēu, rēmas fārā tatā, și urmāria cu o nespūsā rivnā cursurile lui Quinet la College de France, pe cari le vēȳū deo-datā intrerupte din cauza decretului de expulsare. D-na Asaki, care prinse dra-goste și admiraȳie deosebitā de profesor, il urmā in exil și-l luā de bārbat la Bruc-selles, in anul 1852.

„D-na Quinet, ȳice Alfred Mēzières,

inȳpārȳind cu soȳul sēu modesta sa avere, il punea la adāpost de nevoi, iē asigurā libertatea muncii. Și aducea mai mult decāt atāta: o inimā tinērā și devota-mentul unui discipol. Cēsurile de odihnā lipsiau din vięta lui pānā acuma; de aici inainte nu mai lipsirā. Graȳie influenȳei fericite a tinerei sale soȳii, chiar carac-terul lui Quinet, cam aspru la inȳceput, se inȳblāndi.

Trāind lāngā dēnsul, fiica lui Asaki se identificase așā de mult cu el, inȳcāt fi ghicea și gāndurile: inainte ca acesta sē se fi esprimat, dēnsa termina frasa pe care i-o dicta.

Lāngā acēsta dulce tovārāșe scrise Quinet cartea sa „Les Roumains“, apē-rāndu-ne drepturile de-a constitui o na-ȳiune. Romānii nu l'au uitat, și cu ocașia centenarului sēu d-l Grigorie Ghica, repre-sentantul țērii nօștre la Paris, a ȳinut un frumos discurs, prin care a reamintit Fran-ȳei recunoscinȳa nօștrā cātrā marele inȳv-ȳat și patriot.

* * *

ȳilele trecute a inȳetat din viętā cel mai bētrān dintre օmenii de litere ai Franȳei, Ernest Legouve. Acest nume e cunoscut in tօte țērile civilizate, cāci multe din operele lui sunt traduse in tօte lim-bile culte de pe pāmēnt.

Gabriel — Jean — Baptiste — Ernest — Wilfrid Legouve inȳplinesc la 15 Febr. tre-cut nouē-ȳeci și șēse de ani. A debutat in literaturā cu o poemā intitulatā „Des-coperirea imprimeriei“, care a fost pre-miatā de Academia francesā. A publicat apoi sumā de romane și conferinȳe ȳinute de el la cursurile de la Collēge de France. Avea un admirabil dar de a vorbi, și con-ferinȳele lui atrāgeau o mulȳime de lume.

Ce l'a fācut popular inșē in Franȳa, in Europa și peste Ocean, a fost talentul lui de autor dramatic. Singur sēu in colabo-raȳie cu Prosper Dinaux, cu Eug. Scribe, Labiche și alȳii a dat teatrului frances o mulȳime de piese, drame, comedii.

Cine nu cunoșce pānā și la noi in țērā celebra „Adrienne Lecouvreur“, „Bataille de dames“, „Les contes de la

4) Pentru folosire esteriă Dure-ile indecheiatūri, de reumatism și gōdină, precum și tot felul de aprinderi se vindecă cu succes sigur folosindu-se *spiritul lui Moll*. Prețul unei sticle 1 cor. 90 fileri. Se trimite ȕilnic cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. reg. A. Moll Viena Tuschlauben 9. In farmaciile din provincia se se cēră preparatul A. Moll pro-șqut cu marca de contravenția și subscriere.

Sciri locale.

O scire tendențioasă. Sub titlul „Román diákok a magyar nyelv ellen”, (*studenți románi in contra limbii maghiare*). „Budapesti Hirlap” comunică cetitorilor sēi următoarele:

„Din Brașov ni-se telegrafēză: „Școlarii de clasa VI-a din gimnasiul superior român au declarat, că nu vor merge la școlă până atunci, până când profesorul lor Ioan Bunea, care pretinde cu strictețā invēțarea limbii maghiare, va propune in clasa lor. In contra studenților s'a făcut cercetare. Comisarul consistoriului gr. or. din Sibiu a sosit aici”.

Una din foile maghiare de aici vorbind de incidentul, că școlarii de cl. VI-a de la gimnasiul nostru au lipsit in adevēr vre-o două zile de la școlă, aruncase in-trebarea: Nu cumva avem de a face cu o grevā in contra limbii maghiare? Ceea ce acēsta fōie locală nu cuteza a susținē direct, fiind prea aprōpe și cunoscēnd mai bine împrejurările, s'a telegrafat, cum vedem ca fapt implinit diarelor din Budapesta. Trebuia dupā obicei sē fie exploatat și acest incident in interesul șovinist cu tendință contrarā școlēlor nōstre. Cumcā așa este o dovedesce inșāși cercetarea făcutā. de autoritățile școlare. Numitul d-n profesor predā trei limbi in clasa VI-a, romāna, maghiara, germana. De-o plāngere in contra limbii maghiare n'a fost vorba, ci precum așdīm, școlarii s'au plāns numai cā profesorul lor i-ar fi prea in-cārcat cu lecții. Dealtmintrelea școlarii, dupā admonițiunile seriōse ce li-s'au făcut, au reintrat in ordine și merg toți regulat la prelegeri. Ar fi mai folositor, decā cei ce răspāndesc asemenea sciri tendențioase și-ar mātura mai ințāiu dinaintea ușei lor și s'ar interesa mai deapropē de cele ce se petrec in liceele unguresci.

Reuniunea germană de cāntări „Männergesangverein” va da in sēra de 21 Martie o serată de cāntări veselā (Heitere Liedertafel) in sala cea mare a Redutei sub conducerea mēstrului de cor d. Paul Richter. Programul este următorul: 1) Frühlingswalzer de L. Milde, cor mixt cu acompaniare de pian. 2) „Das Fräulein vor der Himmelsthür, cor umoristic bār-bătesc, de F. Finsterbusch. 3) „Die Brautschau”, oder „Adi-haxes und Odibracēs” cu următoarele persōne: *Hadravachl*, regele Medilor, *Odibracēs* fiica lui, *Abecephalus* guvernator grec, *Adi-haxes*, fiu de rege din Babilonia, Garda regelui *Hadravachl* compusā din cālărețul 1. și cālărețul 2. Acțiunea se petrece in grădina palatului regal din Media. Timpul: inainte de asta cu 2500 ani. 4) Douē quartete vesele, a) Rud. Wagner „König Ramses”, b) Rich. Genée „Die heisern Sānger”. 5) Carmosinella operată intr'un act de Victor Holländer. Inceputul la orele 8. Serata se va ținē la mese inținse. Publicul este rugat, cu respect la cāntărețe, a nu fuma inainte de 9 1/2.

reine de Navare”, in carē celebra Rachel a creat cāte-va din cele mai frumoșe roluri ale ei. Cine nu cunōșce piesa jucatā in tōte capitalele lumii și care face parte și din repertoriul ilustrei nōstre compatriōte d-șora Agatha Bārsescu, „Medea”, care fusese scrisā anume pentru Rachel, dēr care, nefiind jucatā de acēsta, a dat naștere la un proces ințre aristā și autor.

Operile lui dramatice formēzā trei volume.

Mai are numēroșe scrieri despre educație și instrucție, dintre carē una „Pārini și copiii in sec. XIX-lea” a fost tradusā și in romānesce și a apărut in editura bibliotecii internaționale a librăriei Socec.

Multe din operile lui Legouvé vor viețui, cāci până vor fi artiste dramatice pē pāmēnt, va trăi și rivna de a intrupa o Adrienne Lecouvreur, o Medee etc.

* *

La Teatrul Național de-ajci s'au început beneficiile. Stagiunea a ajuns la bē-

Babel și biblia.

Delitzsch a publicat de curēnd o nouā ediție din „Babel und Bibel”, in prefața cāreia, deși nu amintesce scrisōrea impēratului Wilhelm, printre rēnduri totuși il combate.

Delitzsch incede cu reproducerea unui cāntec de rēsbunare a lui Isaia, pe care dupā limbā, stil și tendință il numesce „un cāntec beduinic de rēșboi și triumf”, apoi continuā:

— „Acēsta și sute alte enunțațiuni profetice pline de urā nestinsā contra popōrelor vecine, contra Edom și Moab, Asur și Babel, Tyrus și Egipt, capod'opere de retoricā hebraică, ar fi sē represinte profetismul lui Israel in apogeul sēu!

Acēste manifestațiuni de gelosie politicā și de urā pātimașe ale unor generațiuni de mult stinse, pe carē pōte le pricepem jucāndu-le din punct de vedere omenesc, — manifestațiuni isvorite din anumite împrejurări ale timpului, sē ne servescā noue, copii ai secolului XX dupā Christos, sē servescā popōrelor creștine din apus drept carte de religiune pentru moralisare și edificare? In loc sē ne apropiām cu admirație și recunoscință in lucrarea lui Dumneșeu in propriul nostru popor, incepēnd din timpurile strāvechi și până in ziua de ađi, noi continuām din ignoranță, indiferentism sēu orbie, a atribui acelor oracole vechi israelitice caracter de revelațiune, care nu pōte sta nici in lumina sciinței, nici a religiunei sēu etice.

Cu cāt mē aprofundez mai tare in spiritul scrierilor profetice din vechiul testament, cu atāt mi-se strīnge mai mult inima, gāndindu-mē la Iahve (Ehova), care mācelăresce popōrele cu sabie nemilōșā, care n'are decāt un copil favorit, pe cānd pe tōte celelalte națiuni le lasā jertfā in tunicului, rușinei și perirei, și care a đis deja cātrā Abraham: „Voiū binecuvēnta, pe cei carē te vor binecuvēnta, și voiū blāstēma, pe cei ce te vor blāstēma”.

Eu imi iau refugiu in Acela, care in viețā și in mōrte ne-a invēțat: „Sē binecuvēntați, pe cei ce vē blāstēma”, și imi plec capul plin de incredere, bucurie și rivnā seriōșā inaintea lui *Isus*, care ne-a invēțat sē ne adresām rugāciunile cātrā Dumneșeu, care este pārinte iubitor și drept peste toți ómenii de pe pāmēnt.”

Academia Romānā

Sesiunea generalā din anul 1903.

Raport asupra lucrārilor făcute in anul 1902—1903.

— Urmare. —

II. Ședințele de peste an.

Activitatea Academiei in cursul anului se cuprinde in cele 39 ședințe, din carē 9 au fost publice. In acēste ședințe pe lāngā comunicarea și punerea la cale a tuturor lucrārilor, carē interesēzā mersul regulat al acēstei instituțiuni, s'a discutat cestiuni de sciință și s'a făcut comunicāri, din carē cele mai insemnate sunt următoarele:

trānețe, publicul sātul de spectacole și actorii oboșiți; se simte cā nu se mai jōcā cum ar trebui sē se jōce.

Din stagiunea acēsta tot opereta o sē iēsā invingētoare pe tōtā linia. Succesul ce l'a avut in ultimul timp, i-au făcut pe actorii doritori in casul acēsta de parale, sē-și alēgā și pentru beneficii tot operete. Ici-colo se mai vede pe afișe cāte-un titlu strigător de melo-dramā. De piese, comedii și tragedii cu valōre literarā, nici nu se mai pomenesce.

Se đice — scirea o dām cu rezervā, — cā d-na Ar. Romanesco, a cārei retragere de pe scena Teatrului Național a stīrnit atātā regret in sufletele romānesci, va deschide in anul viitor o stagiune de teatru modern cu artiștii și artiste ab-solvente de conservator, care are sē fie ca o școlā preparatorie pentru intrarea la Teatru Național.

Frumōșā idee!

Z.

In ședința de la 26 Aprilie, colegul nostru d-l St. C. Hepites a cetit o notiță despre „Declarațiunile conferinței internaționale generale de mēsuri și greutăți privitoare la unitățile de masā și de capacitate”, ēr la 10 Ianuarie a dat lecturā memoriului sēu: „Din publicațiunile institutului meteorologic.”

La 26 Aprilie, d-l I. Bianu a făcut o comunicare despre „Praxiul” diaconului Coresi din 1563—1564, despre „Ciaslovul grecesc și arābesc” din 1702, tipārite de Mitropolitul Antim Ivireanul, și despre „Evanghelia georgianā” tipāritā la Tiflis la 1709 in tipografia și de tipografi trimiși de la Bucuresci.

Colegul nostru d-l Gr. G. Tocilescu, in ședința de la 3 Maiū, a cetit prima parte din „Comunicațiuni archeologice și epigrafice”. Cu acēstā ocaziune d-l Dr. C. Istrati a dat informațiuni despre existența unui castro roman la Cāmpenița spre nordul lacului Curia din Cāmpina.

La 31 Maiū d-l Tocilescu a făcut o altā comunicare despre „Cāteva stațiuni preistorice in Romānia și in special stațiunea Sārata-Monteoru din județul Buzēu”.

In ziua de 5 Iulie d-sa a cetit: „Sarmiseghetuza și monumentele sale” și in sfīșit in ședința de la 1 Noemvrie a dat lecturā unei comunicāri despre „Obiecte antice de aur și argint descoperite in Romānia”.

La 5 Iulie, colegul nostru d-l Dr. V. Babeș a cetit comunicarea sa: „Experiențele făcute de V. Babeș și E. Riegler despre mortalitatea pescelui de la Herēstrēu”. ēr la 4 Octomvrie a continuat cētirea memoriului: „Puterea apērātōre și curativā a sāngelui”.

In ședința de la 6 Decemvrie, d-sa a făcut o lecturā despre „Lucrāriile sciințifice ale D-ului N. Kalinderu”.

La 14 Februarie, d-l Dr. V. Babeș a cetit comunicarea sa despre: „Importanța bacteriologiei pentru anatomia patologicā”.

D-l Gr. Ștefānescu, in ziua de 6 Decemvrie, a cetit comunicarea sa: „Dare de sēmā despre a VIII-a sesiune a congresului internațional de geologie ținut la Paris”.

Colegul nostru d-l D. C. Olānescu a cetit, la 10 Ianuarie: „Jubileu teatral”.

D-l membru corespondent I. Tanovicanu, in ședința de la 31 Maiū, a comunicat o notiță despre „Inscripțiunile de la Podoleni” (Nēmțu); la 7 Iunie a continuat lectura memoriului sēu: „Romānia sub raportul moral”, și in sfīșit in ziua de 10 Ianuarie a făcut o comunicare despre: „Cel mai vechi document cunoscut de la Alecsandru cel bun”.

O parte a ședinței din 31 Ianuarie a fost rezervatā amintirii lui Edgar Quinet, un devotat amic al Romānilor, al cārui centenar de la nascere s'a serbat in Paris la Sorbona. Academia al cārei membru onorar a fost ilustrul filo-romān, s'a asociat la acēstā comemorare piōșā, trimițēnd președintelui serbārei o telegramā in cuprinsul propus de președintele nostru d-l Aurelian. Cu acēstā ocaziune d-l N. Ionescu a ținut o cuvēntare asupra scrierilor lui Quinet cu privire la Romāni, ēr d-l I. Bianu a expus cuprinsul mai multor documente din carē se vede inceputul legăturilor dintre Quinet și Romāni din Paris, precum și ințiruirea puternicā ce el a exercitat prin cuvēnt și prin scris asupra lor.

Instituțiunea nōstrā a fost invitatā sē participe la mai multe congrese sciințifice, precum la congresul societății franceze de archeologie, ținut la 24 Iunie — 2 Iulie trecut la Troyes și provins in Franța; la al VIII-lea congres internațional al orientaliștilor ținut la 2 Sept. in Hamburg la congresul internațional de sciințe istorice, ce se va ținē la 2—9 Aprilie la Roma; la Congresul Latinilor, care se va ținē tot la Roma la 15 Aprilie viitor; la congresul internațional botanic ce se va ținē la Viena in 1905.

Academia, nedispunēnd de fondnri pentru misiuni la congrese, s'a adresat Ministeriului Instrucțiunii publice, cerēnd pentru primul congres, ca sē fie delegat colegul nostru d-l Gr. Tocilescu; in ce privesce Congresele de la Roma, s'a rēspuns cā ele coincidānd cu sesiunea generalā, Academia regretā, cā nu pōte participa.

S'au mai primit de asemenea invitāri de la Direcțiunea Museului național unguresc din Budapesta la serbarea aniversării de 100 ani de la fundarea acelu institut, in zilele de 26 și 27 Noemvrie; apoi de la Universitatea imperialā de la Dorpat in Rusia la serbarea centenarului in 12/25 Decemvrie. Amānduror acēstor aședāmintē de culturā li s'au trimis scrisori de felicitare.

(Va urma)

ULTIME SCIRI.

Berlin, 19 Martie. Deputatul *Hasse* a criticat ađi in Reichstag atitudinea Maghiarilor față cu Germanii din Ungaria. Ađi domnesce in Ungaria, đise el, o castā de 10,000 de Evrei și convertiți maghiari, carē n'au sensul istoric pentru aceea, cā țēra datoresce cultura sa exclusiv Germaniei. E ridicolā afirmarea lor, cā Ungaria e un stat național și ar trebui sē renunțe de a fi stat de drept. Germanii Ungariei sunt necurmat insultați și in genere se vorbesce in dietā rēu despre Nemți. Maghiarii își permit a neliniști pe vecini și nu sunt un razim al triplei alianțe.

Cancelarul *Bilow* rēspunse: *Pentru conaționalii nōstri*, carē sunt despārțiți de noi dupā dreptul internațional, nu putem interveni. Acesta e un vechiu principiu al politicei germane și nu voim a ne abate de la ei, fiind-cā voim ca poporul maghiar in cadrul monarchiei austro-ungare sē ocupe o pozițiune cāt se pōte de insemnatā. De aceea voim ca poporul maghiar sē nu se isoleze cu ostilitate de cultura germanā, cāreia Ungaria are a-i mulțumi mult și sē fie amic locuitorilor germani de sub corōna Sf. Ștefan, carē in tot-deuna au fost cetățenți fideli ai acēstei țēri. Incheie regretānd, cā *Hasse* a vorbit in chip ofensātor.

Salonic 19 Martie. Misiunea delegației trimisā de Sultān pentru a determina pe Albanesi sē nu se opună reformelor, s'a zādārnicit. Semințiile albaneze au ținut lāngā Prizrend o adunare, in care au luat poziție contra reformelor. Albanesi din Debar organizēzā luptători contra bandelor bulgare. Lāngā Pijanici au fost ciocniri sāngerōse. 13 Bulgari și 7 Albanesi au cācut. Un sat fū incendiat.

Constantinopol, 19 Martie. Pōrta a fost incunoscințatā, cā comitetele macedonene plānuesc nimicirea liniilor ferate.

Diverse.

Cunōșcerea caracterului dupā limbā. Acela care vorbesce repede și agitat, este un om mai mult simplu de cāt deștept, de un spirit grosolan, cu judecatā perversā, fōrte crudel, și inclinat de-opotrivā spre bine ca și spre rēu. Acela, care bāguesce cānd vorbesce, este fōrte simplu māndru, schimbător, se mānie fōrte lesne, dēr fără sē ție mult. Acela, care are limba grōșā și asprā este prudent, mai mult sēu mai puțin inductor, vanitos, fără de demnitate, discret, purtător de vorbe, fricos și fără respect de cele sfinte. Acela, care are limbā subțire este prudent, ingenios, de ordinar timid, crede lesne tot ce i-se spune și putem sē-l ințorcem ori cum voim.

Sē te inșori, ori nu? Un raportor american, care s'a adresat cātrā mai mulți bārbați, carē aveau etatea de 100 ani, cu ințrebarea: ce trebuie sē faci, ca sē ajungē bētrānețe adēnci? — a primit de la unul rēspunsul: culcā-te de vremē, nu bea beuturi spirțuoșe, nu te inșura și nu te nēcāji. Altul i-a scris: Vrēi sē trāiesci 100 de ani? școlā-te, cānd rēsare sōrele, lucrēzā mult și inșorā-te tiner. Rabelais đice: inșorā-te, faci bine, — decā nu te inșori, va fi și mai bine. (Tot asta o đice și Pavel apostolul.) Aici ne aducem aminte de gluma foiletonistului Spitzer din Viena: „Durere, n'am fost nici odatā inșurat, și mulțumitā lui Dumneșeu, nici astāđi nu sunt inșurat”.

Copilā modernā. „Ētā, dragā Ileanuță, ți-am cumpērat o pāpușā nouā”. — „Bine, tātucā, dēr cu asta nu pot eși pe afarā — este imbrācatā dupā moda din luna trecutā!”

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge
pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru
acomandatie.)

Scrieri literare pentru popor.

„*Carnetul Roșu*“, o interesantă *novelă nihilistă*, tradusă din germană de *Mogul* O broșură de 104 pagini, format octav mic. Broșura oferă o lectură ușoară și distractivă. — „*Mogul*“ e cunoscut cetitorilor noștri din numărătoarele sale lucrări publicate în foaia ziarului *Gaz. Trans.* Prețul cu posta 50 bani.

„*Caractere morale*, exemple și sentințe ucelese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne“ de *Iom Popea* Prețul cor. 2.50 (cu posta cor. 2.70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal.

„*Castelul din Carpați*“, roman din viața poporului român din Ardeal, de *Jules Verne*, tradus de d-l Dr. *Victor Onișor* cu o prefață de *Dr. Eliă Davanu*. O carte foarte interesantă, care n'ar trebui să lipsească de pe masa nici unui Român. — Exemplarul broșat edit. populară 1 cor. 60, broșat edit. de lux 2 cor. 40 (plus 10 b. porto), legat 4 cor. (plus 20 b. porto).

Dieta populară, scrisă cu deosebită considerație la modul de viață a țeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conține vreo 25 figuri în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto)

Instrucțiunile populare despre datorițele și drepturile purtate datorului de edate de *Wilhelm Niemandz*. Această carte e un îndreptar de o trebuință nespus de mare pentru toți căpi ai afaceri cu dările. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

„*Omul*“, noțiuni din anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc de *George Cătană* inv. Această carte servește ca manual pentru anul al IV-lea al școlii pop., pentru școlile de repetiție și pentru poporul nostru. Prețul 50 bani (plus 5 b. porto.)

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Arghirobarb. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scoase din pățania vieții. Prețul 20 b. (cu posta 24 b.

Novela de Sienkiwicz: „*Natură și viață*“, „*Singa veche*“ și „*Ianco musicantul*“. Traducere de *I. C. Panțu*; o broșură de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

I. C. Panțu: „*In plasă*“, „*In Balta*“, „*Cale grea*“, „*La Cădă*“, „*La cărciuma lui Tiriplic*“. *Schițe din viața dela țără*. O broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani (+ 5 bani porto.)

I. C. Panțu: „*La țerg*“, povestire din viața unui cioban. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

Lira Bihorului, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu Pop*. Prețul 40 b. (cu porto 46 bani.)

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților de *G. Simu* Prețul 60 b. + 6 bani porto.)

Săpătorul de bani, comedia în trei acte, localizată de *A. Fom*. Se recomandă mai ales pentru cei vrău să jöce teatrul Prețul 24 bani (prin postă 28 b.)

Vițu după mörte, s'eu nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenesc și desertăciun-a celor trecătoare, de *I. P.* Ediția II. Prețul cor. 1. (Cu posta cor. 1.10.)

Poesii de *R. V. Buticescu*. Prețul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspîn și zimbire, poesii și prosă de *A. Pop*. Prețul 80 bani (cu porto 86 b.)

Taina norocului s'eu Povestea satului Nemerniceni de *Tache Brânduș*. Această carte e foarte potrivită pentru poporul nostru și costă 1 cor. (+ 10 b. p.)

Balade populare de *Avram Corcea* costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Banca de școlă de *I. Dariu*, 30 b. plus 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educațiunii de *I. Dariu*, 40 b. (plus porto 10 b.)

Idealul învățătorului român de *I. Dariu*, 40 b (plus porto 10 b.)

Tragedia Calvarului de abat *Henry Bolo* traducere în românească de membrii soc. de lect. „*Inocențiu M. Clain*“ din (Blașiu. Prețul 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto.)

Litice dela Pind, poesii macedonene-originale și daco-române de *P. Vulcan*, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

Buchete de flori, culesa din grădina limbii române pentru copii, fascicula III, de *I. T. Totan*, inv. Et. I. Pr. 20 b. porto 5.

Poesii, de *Bolintineanu*. *Bătăliile Românilor*, II. Prețul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă și versuri, de *Sextil Puscarin*. Prețul cor. 1.60 pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferența ținută a Atheniei române de *C. Dissescu* la 27 Februarie 1885 prețul 50 b. plus porto 5 bani.

Imbunătățirea stărei sătenilor de *Gr. G. Pencescu*, prețul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mă uita! Colecțiune de versuri pentru ocaziuni funebreale. Aranjată prin *N. F. Neorufiu*. Ediț. IV. Prețul 50 bani. (+ 5 b. p.)

Pribăg, ediția I-a de *Ioan Iosif Scopol* Preț. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de *A. A. Macedonski*. Preț. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scritori, cetitori și critici de *N. Rădulescu-Niger* 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului s'eu cântarea sărbătorilor de *Aron Boca Velchereanu* 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adică Cântări la mörți, adunate de *I. Pop-Releganul*. Prețul 80 bani (+ 10 b. p.)

Cu vârful penei, scrieri satirico-humoristice de *Antonia Pop* 1 Cor plus 10 b. porto.

Poesii de *Vasile Ranta Buticescu*. Edițiunea „*Amicului Familiei*“ Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Umbre și lumină poesii de *Em. Păvălanu*, cor. 2.50 (porto 20 b.)

Asupra situațiunii, articoli și foșoare de *Ionă A. Lăpădat*. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)

Istoria legii noșre scrisă de *Dr. Victor Szmigelski*. Tomul II: *Isus* ca preot. Cu aprobarea Prea veneratului Ordinariat metropolitan gr. cat. de *Alba-Iulia și Făgăraș*. Prețul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Influența francesă în România de *Al. Xenopol* profesor la universitatea din Iași Cu 50 b. + 5 b. porto.

Românii Seceleni. Causa decadenței lor economice și mijlocele de îndreptare. Disertațiune de *Ioan I. Lăpădat*. 30 bani plus 5 bani porto.

Trilby, roman în românească de *Afin Tusa*. Prețul 2 cor plus 20 bani porto.

„*Pe pragul mormântului*“, de preotul *G. Simu*, conține versuri funebreale pentru popor și pentru inteligență. Pr. 50 bani (+ 6 b. porto.)

Prosă și versuri fabule de *Gr. M. Alexandrescu* prețul 30 b. plus 5 b. porto.

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, cari se vënd cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vëndut până acum.

1) *Lascar Viorescu, O icönă a Moldovei din 1851 de Wilhelm de Kotzebue*. E cunoscută această scriere ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux Prețul în loc de 4 cor., cum s'a vëndut până acum, este ađi numai 2 cor. (+ 30 bani porto.)

2) *Poesii* de *Veronica Micle*, regretata noastră poetă. Conține 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto.)

3) *Poesii complete* de *Carol Scrob*. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și posesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. porto.)

7) *„Vrei să te iubescă bărbatu?“* Broșura cu acest titlu conține povești practice serioase și foarte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto.)

4) *Instrucțiunea gimnasticeii* în școlile de băieți și de fete. Cu 57 figuri în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul *Lazăr* și la școlă normală de institutori din *București*. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu s'eu pentru învățători.

5) *Originea monedelor* (a banilor) de *M. C. Sufu*, o interesantă conferență ținută la Ateneul Român din *București*. In loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) *Poesii* de *F. M. Stoenscu*. Este o carte mare de 252 pag. cu exterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumoase nu au lipsă de laudă, căci se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetete al D-nului I. Sabădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședământul s'eu de inmormântare bogat asortat in cari toate obiectele, atât sorte de mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot căpăta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot inchide hermetic, din prima fabrică din Viena

Fabricarea proprieă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununi pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vëndut, pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se esecută prompt și ieftin, ia u asupra-mi și transporturi de mörți in străinătate.

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

3-*

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât făcare cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll in contra greutăților celor mai cerbiciose la stomach și pântec, in contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite boale femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încöce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coröne 2.—

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătörescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de goidină și reumatism și a altor urmări de răcălă. Prețul unei sticle originale plumbate, Coröne 1.90.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sapun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a peli, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coröne 1.80. Fie-care bucată de sapun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea prin poșta prin

Farmacistul A. MOLL,

C. și P. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează gînit prin rambursă postală.

La deposite se se cerd anumit preparatele provădute cu iscalitură și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite in Brașov: la d-nii farmaciști *Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter* și engros la *D. Eremia Neopții, Teutsch & Tartler.*

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
Pe trei luni ..	6 cor.	Pe trei luni ...	10 fr.
Pe șese luni ..	12 ,,	Pe șese luni ...	20 ,,
Pe un an	24 ,,	Pe un an	40 ,,

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe șese luni ..	2 ,,	Pe șese luni ..	4 ,,
Pe trei luni ..	1 ,,	Pe trei luni ..	2 ,,

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“